

# PROMEMORIA

Projekt Gammelby och Tetom vindkraftsdelgeneralplaner i Lovisa  
Ämne Myndighetssamråd i inledningsskedet  
Datum 25.11.2014  
Tid 9:00-11:00  
Plats NTM-centralen i Nyland, mötesrum Aurinko, 2:a våningen  
Deltagare Olli Miettinen, NTM-centralen  
Henrik Wager, NTM-centralen  
Juha Lumme, NTM-centralen  
Anne Puska, NTM-centralen  
Larri Liikonen, NTM-centralen  
Hannu Palmén, NTM-centralen  
Martti Pelkkikangas, NTM-centralen  
Elina Kuusisto, NTM-centralen  
Oskari Orenius, Nylands förbund  
Juha Vuorinen, Landskapsmuseet  
Teija Tiitinen, Museiverket  
Räddningsverket  
Arto Ruotsalainen, Försvarsmaktens huvudstab  
Anneli Naukkarinen, Lovisa stad  
Matti Kautto, Ramboll  
Kirsi Lehtinen, Ramboll  
Niina Ahlfors, Ramboll

Datum 25/11/2014

Frånvarande/ Trafikverket  
för kännedom Trafi  
Eero Löytönen, Borgå stad  
Suvi Peltola, Lovisa stad

Ramboll  
Niemenkatu 73  
15140 Lahtis

T +358 20 755 7800  
F +358 20 755 7801  
www.ramboll.fi

## 1. Öppnande av mötet och organisering

Olli Miettinen öppnade mötet och hälsade alla välkomna. Deltagarna kom överens om att Olli är ordförande och att konsulten skriver en promemoria.

## 2. Presentationsrunda

De närvarande presenterade sig kort.

## 3. Program för deltagande och bedömning (PDB) Gammelby

Niina Ahlfors och Kirsi Lehtinen presenterade planeringssituationen för Gammelby delgeneralplan för vindkraft:

- Området ligger på ett område som enligt Lovisa stads vindkraftsutredning ska undersökas närmare
- Projektansvarig är Suomen Tuulivoima Oy
- PDB har varit offentligt framlagt från 14.10.2014
- I Östra Nylands landskapsplan ligger området huvudsakligen på vitt område. Vid västra kanten finns anvisat ett täktområde för stenmaterial. Täktområdet sträcker sig också in på Borgå stads område. Tvärs över planområdet från mo-

torvägen söderut anges ett behov av grönförbindelse och vid södra gränsen en kraftledning. Öster om planeringsområdet finns ett vidsträckt landskapsområde av riksintresse: Pernåviken och Forsby ådal.

- I Nylands förbunds vindkraftsutredning var området med i det första skedet, men på grund av sin storlek fanns det inte mera med i de senare skedena.
- I gällande delgeneralplaner är området huvudsakligen jord- och skogsbruksdominerat område.
- Miljökonsekvensutredningar:
  - Lovisa vindkraftsutredning 2013 och områdesvisa naturutredningar (Jere Salminen 2013)
  - Försvarsmaktens radarutredning (VTT 2013)
  - NCC:s täktområde för stenmaterial, MKB 2006
  - Modelleringar av buller och rörliga skuggor för den preliminära miljökonsekvensutredningen
  - Preliminära resultat av studierna av höstflyttningen
  - Uppgifter om rovfåglar
  - Förslag till utredningar som ska utarbetas:
    - Miljökonsekvensutredning
    - Synlighetsanalys
    - Landskaps- och kulturmiljöutredning
    - 3 fotomontage
    - Arkeologisk inventering
    - Utredning av buller och rörliga skuggor
    - Utredning av vegetations- och naturtyper
    - Flygekorrtredning
    - Utredning av skogshönsfåglar
    - Utredning av häckande fåglar
    - Observationer av höstflyttningen (2014)
    - Observationer av vårflyttningen
    - Fladdermusutredning
    - Natura-behovsprövning av projektets konsekvenser för Pernåvikarnas och Pernå skärgårds havsskyddsområde (SCI/SPA)
- Eftersträvad tidsplan för fortsättningen av Gammelby delgeneralplan för vindkraft:
  - Våren 2015 görs utredningar och ett planutkast
  - Hösten 2015 planförslag
  - Våren 2016 träder planen i kraft

#### 4. Myndigheternas kommentarer om Gammelby PDB

##### Museiverket

- någon arkeologisk inventering av området har inte tidigare gjorts och en sådan ska göras
- i inventeringen för planen öster om området hittades ca 20 objekt
- utredningen kan begränsas till kraftverkens byggplatser och områdena för den infrastruktur som ska byggas
- för att begära anbud på den arkeologiska utredningen kan råd begäras av Museiverket

#### Landskapsförbundet

- i landskapsplanen finns, utöver vitt område, ett täktområde för stenmaterial i den västra delen
- den 2:a etapplandskapsplanen har nyligen fastställts och i den har inte heller anvisats någon markanvändning på området. Fastställelsen av 2:a etapplandskapsplanen antecknas i PDB.
- ett utkast till 4:e etapplandskapsplan läggs fram offentligt i januari 2015.
- Gammelbyområdet har på grund av sin areal inte anvisats som ett regionalt betydelsefullt vindkraftsområde (9 eller fler vindkraftverk) och området har därför lämnats bort ur 4:e etapplandskapsplanen (inte av regional betydelse). På området kan man på lokal nivå undersöka placering av vindkraftsproduktion på området
- Ett utkast till etapplandskapsplan kommer sannolikt att läggas fram i början av år 2015

#### Huvudstaben

- hittills har Huvudstaben gett utlåtanden om frågor i anslutning till användningen av områdena. 1.1.2015 ges utlåtanden från Logistikverket, som har sitt huvudsäte i Tammerfors → detta korrigeras i uppräknningen av intressenter i PDB.
- Godkännande av planer fortsättningsvis från Huvudstaben.
- Lovisa stad har fått utlåtande av Huvudstaben. I utlåtandet konstateras att området för Gammelby vindkraftsprojekt, som fanns med i VTT:s utredning, anses vara lämpligt.

#### Borgå museum

- landskapsområdet och herrgårdarna där finns i närheten av planeringsområdet. Därför förefaller tre fotomontage vara ett litet antal. Det är viktigt att fundera från vilka håll fotomontagen ska göras.

#### Östra Nylands räddningsverk

- 600 m säkerhetszon
- i samband med bygglov krävs skyddsarrangemang vid kraftverken
- vägarna ska hålla för tunga fordon och ge möjlighet att nå platsen, det tar en halv timme att komma till platsen
- brand i kraftverk är inte vanligt, men det är ett krävande släckningsarbete
- definition enligt räddningsväsendets samarbetsnätverk – 600 m säkerhetszon

#### Lovisa

- Enligt stadsstyrelsens beslut 27.6.2011 § 180 främjar Lovisa stad vindkraftsproduktion och år 2013 gjordes en geodatabaserad vindkraftsutredning av hela stadens område.
- Flera av dem som bor i närområdet kring Gammelby motsätter sig projektet. En kommunalpolitiker bor i området.

#### NTM, natur

- planen för de utredningar som ska göras är i princip bra
- fåglarna är säkert det viktigaste
- på området har tidigare inte gjorts några observationer av flygekorre
- beträffande fladdermöss är en utredning av lokala fladdermöss en tillräcklig utgångspunkt. En uppföljning av flyttande fladdermöss anses inte vara nödvändig

- en Natura-behovsprövning av projektets konsekvenser för Pernåvikarnas Naturaområde är en god utgångspunkt
- En studie av fiskgjuse på sommaren är nödvändig

#### NTM, buller

- De preliminära utredningarna motsvarar anvisningarna och det verkar som om bullernivån kommer att ligga inom planeringsriktvärdenas gränser.
- En utredning av kumulativt buller på området är inte nödvändig, eftersom bullerkällorna avviker betydligt från varandra och bullernivåerna åtminstone beträffande vindkraften är låga. Dessutom är (planerings)riktvärdena för vägtrafik och vindkraft olika.
- Det lågfrekventa bullret från vindkraftverk har beaktats på lämpligt sätt i utredningarna, men efter eventuella ändringar av vindkraftverkens läge eller bullerutsläpp måste utredningarna förnyas och resultaten jämföras per frekvensband med gränsvärdena i anvisningarna om boendehälsa.
- Beträffande buller är problemet ändringar som sker i vindkraftsprojekten. Beräkningarna görs för en viss kraftverkstyp, som inte är den som skaffas eller kraftverksplaceringen ändras, varvid bullermodelleringarna som gjorts inte mera stämmer. → Man måste hålla sig till de planer som presenterats.
- Planavgränsningen borde göras enligt bullerområdet.
- I planeringen borde man beakta möjligheterna att utvidga området. Är Borgå intresserat av vindkraft eller boende – vilken markanvändning har Borgå?

#### NTM, kulturmiljö

- En bedömning av projektets betydelse för landskapet i stort är viktig
- I närheten finns olika kulturmiljöer; herrgårdar och Forsby bymiljö
- De planerade utredningarna verkar vara bra. Det borde dock göras fler fotomontage och man borde undersöka hur landskapet påverkas på väl övervägda platser.

#### NTM, trafik

- Riksväg 7 hör till de särskilda målen i de riksomfattande målen för områdesanvändningen och vägens utvecklingsmöjligheter ska tryggas
- Enligt anvisningen ska vindkraftverken ha ett avstånd på minst 300 m till motorvägens mittlinje
- En riskanalys bör göras – isbildning, synlighet vid kurvor på motorvägen, rörliga skuggor utanför synfältet, trafikförbindelser – det går inte via motorvägen, prognostisering av trafikbuller – ökar ett par procent per år

Åsikter som lämnats in om programmet för deltagande och bedömning gicks igenom. Ilmar Windpower Oyj har lämnat in en åsikt om att de har arrendeavtal med avsikt att bygga vindkraft med en fastighet som gränsar till planeringsområdet. Åsiktens inverkan på planeringsområdet och planläggningsprocessen för projektet i Gammelby diskuterades. Kuusisto och Pelkkikangas kommenterade att i ärendet ser man till verksamheten och inte förläggingsområdet, och därför är kumulativa effekter tillsammans med ett eventuellt projekt söder om området viktiga. Om antalet kraftverk på området ökar kan behovet av MKB överstridas. En gemensam delgeneralplan ansågs vara en god utgångspunkt.

## 5. Program för deltagande och bedömning, Tetom

Niina Ahlfors och Kirsi Lehtinen presenterade planeringssituationen för Tetom delgeneralplan för vindkraft:

- Området ligger på ett område som enligt Lovisa stads vindkraftsutredning ska undersökas närmare
- Projektansvarig är Ilmatar Loviisa Oy (ett bolag som kommer att bildas)
- PDB framläggs nästa vecka
- I Östra Nylands landskapsplan finns en sträckning för HELI-banan genom området. Väster och norr om planeringsområdet finns ett vidsträckt värdefullt landskapsområde av riksintresse: Pernåviken och Forsby ådal.
- I Nylands förbunds vindkraftsutredning (Röjsjöområdet) har området konstaterats vara lämpligt för vindkraftsproduktion.
- Vid samrådet med Trafikverket och Nylands förbund 30.10.2014 diskuterades hur bansträckningen kan märkas ut i delgeneralplanen för vindkraft. Oskari Orenius berättade att Petteri Katajistos åsikt vid Miljöministeriet är att eftersom sträckningen i den nyligen fastställda 2:a etapplandskapsplanen är riktgivande medför delgeneralplaneringen inget behov av att ändra landskapsplanen utan det är fråga om en precisering av sträckningen. Motiveringar ska anges i planen.
- Det konstaterades att NTM-centralen ger anvisningar hur bansträckningen ska beaktas i delgeneralplanen. Sträckningen kan beaktas till exempel som en riktgivande bestämmelse eller tidsmässig anvisning i bestämmelserna för kraftverken (behov av att riva kraftverken, om det är nödvändigt att bygga bansträckningen). Kraftverkens livscykel är cirka 20 år. Delar kan förnyas. En faktor som sannolikt begränsar projektets livscykel är hur vindkraftstekniken allmänt utvecklas.
- Utredningar som ska göras under delgeneralplaneringen:
  - Synlighetsanalys
  - Landskaps- och kulturmiljöutredning
  - 3 fotomontage
  - Arkeologisk inventering
  - Utredning av buller och rörliga skuggor
  - Utredning av vegetations- och naturtyper
  - Flygekorrutredning
  - Utredning av skogshönsfåglar
  - Utredning av häckande fåglar
  - Observationer av höstflyttningen (2014)
  - Observationer av vårflyttningen
  - Fladdermusutredning
  - Natura-behovsprövning av projektets konsekvenser för Pernåvikarnas och Pernå skärgårds havsskyddsområde (SCI/SPA)
- I närheten finns ett fiskgjusebo.
- Ilmatar fick beslut om behovsprövning av MKB för projektet 10.6.2014. Någon MKB behöver inte göras.
- Eftersträvad tidsplan för fortsättningen av Tetom delgeneralplan för vindkraft:

- Försvarsmaktens utlåtande väntas våren 2015. Därefter kan planläggning och därtill hörande utredningar startas
- Hösten 2015 planförslag
- Våren 2016 träder planen i kraft

## 6. Myndigheternas kommentarer om Tetom PDB

### Museiverket

- ingen arkeologisk inventering har tidigare gjorts på området, en sådan bör göras under delgeneralplaneringens gång
- i inventeringen för planläggningen öster om området hittades ca 20 objekt
- utredningen kan begränsas till kraftverkens byggplatser och områdena för den infrastruktur som ska byggas
- Den bästa tidpunkten för utredningen är genast efter tjällossningen och snösmältningen.
- För att begära anbud på den arkeologiska utredningen kan råd begäras av Museiverket

### Landskapsförbundet

- Målet är att den 4:e etapplandskapsplanen ska bli godkänd hösten 2016. Därefter tar förfarandet för att få den fastställd också tid. → Måste man vänta på att landskapsplanen ska bli fastställd? Inom Nylands område har man allmänt hållit fast vid den traditionella ordningsföljden för godkännanden. Naukkarinen konstaterade att man i början av vindkraftsprocessen har diskuterat med förbundet om att man kan gå vidare med delgeneralplaneringen snabbare än med landskapsplaneringen.
- 9 kraftverk är gränsen för ett vindkraftsområde av regional betydelse inom Nylands förbunds område.
- Å andra sidan finns utredningar på landskapsplanenivå färdigt för delgeneralplanen.
- Beträffande HELI-banan är situationen ganska klar. I 2:a etapplandskapsplanen finns nu en riktgivande utmärkning.

### Huvudstaben

- Utlåtandet är under beredning och blir snart klart, före våren 2015.

### Borgå museum

- RKY-området påverkas betydligt och detta måste utredas noggrant.

### Östra Nylands räddningsverk

- Samma kommentarer som för Gammelby:
  - 600 m säkerhetszon
  - i samband med bygglov krävs skyddsarrangemang vid kraftverken
  - vägarna ska hålla för tunga fordon och ge möjlighet att nå platsen inom en halv timme
  - brand i kraftverk är inte vanligt, men det är ett krävande släckningsarbete
  - definition enligt räddningsväsendets samarbetsnätverk – 600 m säkerhetszon

### Lovisa

- Den projektansvariga har ordnat två informationsmöten för allmänheten på området och det finns nästan inget motstånd på området.

#### NTM, natur

- Samma kommentarer som för Gammelby:
- planen för de utredningar som ska göras är i princip bra
- fåglarna är säkert det viktigaste
- på området har tidigare inte gjorts några observationer av flygekorre
- beträffande fladdermöss är utredningen av lokala fladdermöss en tillräcklig utgångspunkt och en uppföljning av flyttande fladdermöss anses inte vara nödvändig
- en Natura-behovsprövning av projektets konsekvenser för Pernåvikarnas Naturaområde är en god utgångspunkt
- en studie av fiskgjuse på sommaren är nödvändig

#### NTM, buller

- Bullerutredningar ska göras

#### NTM, kulturmiljö

- I närheten finns Forsby och herrgården Malmgård. Konsekvenserna för landskapet ska bedömas noggrant.

#### NTM, trafik

- I anslutning till riksväg 6 har ingen MKB gjorts
- På området för riksväg 6 har det framkommit levnadsområden för beaktansvärda fjärilsarter (lundpärlmorfjäril) och man har blivit tvungen att ordna kompensationsområden för dem.
- Transporter via motorvägen?

Det diskuterades om något annat projekt planeras på samma område (avgränsningen av området i landskapsplanen är sannolikt större än avgränsningen av delgeneralplaneområdet). Det konstaterades att ett projekt som kommer senare kan bli tvunget att göra en MKB på grund av kumulativa effekter.

Lehtinen påpekade att det finns skillnader i landskapsförbundets utredningar i fråga om byggnadsbeståndet jämfört med det som framkommit under delgeneralplaneringen. I landskapsplaneringen användes uppgifter i lägenhetsregistret från år 2012 och i delgeneralplaneringen Lantmäteriverkets terrängdatabas, där de närmaste objekten har kontrollerats tillsammans med Lovisa stads byggnadstillsyn. Man kom överens om att konsulten sänder förbundet de preciserade uppgifterna om byggnader med bygglov på planeringsområdet och i dess omedelbara närhet efter en genomgång av dem med Lovisa stads bygglovstillsyn.

Hinner man ännu beakta Gammelbyområdet i landskapsplanen? Överskrider den regionala gränsen för en preliminär plan med 9 kraftverk.

## 7. Avslutning av samrådet

Olli Miettinen avslutade mötet kl. 11.00.